

GELENEKSELLEŞMENİN EŞİĞİNDE: III. ULUSLARARASI ALEVİ RİTÜELLERİ SEMPOZYUMU (16-17 Eylül 2022)

Erdem AKIN *

Akademik gelişim ve bir bilgi paylaşım aracı olarak sempozyumlar, sınırları belirli bir konuda, alanında uzman araştırmacıların bir araya gelerek araştırma konuları hakkında bilgilerini, tecrübelerini yeni bakış açılarını sundukları etkinliklerdir. Farklı görüşlerin çeşitli katılımcılar tarafından sunulduğu, değerlendirildiği, tartışıldığı bu ortamlarda, akademik dünya ve çeşitli bilim disiplinleri pek çok farklı açıdan dikkatlere sunulan konularla zenginleşir. Bilgi paylaşımının ve akışının gerçekleştiği, araştırma sorularının gündeme getirilerek hipotezlerin sunulduğu, metodolojilerin paylaşıldığı etkinlik dizileri, genç araştırmacılara akademik ağ oluşturma fırsatı sunması sebebiyle de dikkatleri üzerine çeken etkinliklerdir. Ayrıca bu tarz bilimsel toplantılar, disiplinlerarası yaklaşımların, çok disiplinli araştırma ve projelerin her geçen gün daha da önem kazandığı günümüz akademik çevresinde, çok yönlü eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Nihayetinde genç akademisyenlerin kendi araştırma becerilerini geliştirmelerine olanak tanır.

Derin tarihi kökleriyle Alevi inanç sistemi, Cem törenleri, niyaz, semah, on iki hizmet, yakadan geçirme, ziyaretler gibi uygulamalarla zengin çeşitlikte ritüellere sahiptir. Dolayısıyla geleneksel ritüel bağlamı yapının çözümlenmesi, alanında uzman araştırmacıların akademik faaliyetlerine dayanmaktadır. Sempozyumların zikredilen önemine binaen Alevilik-Bektaşılık araştırmaları alanında uzman araştırmacıların bir araya geldiği dikkat çekici bilimsel etkinliklerden *Alevilik-Bektaşılık Ritüelleri Sempozyumu*'nun üçüncüsü, 16-17 Eylül 2022 tarihleri arasında İzmir'de gerçekleşmiştir. Üçüncüsünün düzenlenmesi ile gelenekselleşmenin eşliğinde olan bilimsel etkinlik, geçmiş dönemlerde olduğu gibi sunulan bilimsel yayınların niteliği ve niceliği ile dikkat çekmektedir. Ritüellerin belirli bir tarihsel ve kültürel bağlam içerisinde anlaşılma gerekliliğinden dolayı, etkinlikle bu amaca yönelik bağlamın incelenmesine ve çözümlenmesine olanak sağlanmış ve “geleneksellik” vurgusu ile bu anlayışın derinleşmesi ve gelişmesi hedeflenmiştir.

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, erdemakin19@gmail.com, 0000-0002-8833-3410.

Sempozyum ruhuna ve araştırma geleneğine uygun şekilde etkinliğin “disiplinlerarası” niteliğinin yine ön planda olduğu görülür. Tarihi ve coğrafi bağlamlarda Aleviliğin geniş yayılımının gerektirdiği multi-disipliner bakış açısı, farklı Alevi topluluklarının çeşitli ritüellerinin sinemadan tarihe, dilbiliminden müziğe, halkbiliminden sosyolojiye farklı disiplinlerce ele alınmasıyla geniş bir çeşitlilikte sunulan bildirimlerle ortaya konulmuştur. Etkinlikte, Aleviliğin geniş bir perspektiften incelenmesi ve anlaşılmasını mümkün kılan yaklaşımlarla, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası varyantlaşmalara dikkat çekilmesiyle sosyal ve tarihsel dinamikler göz önünde tutulmuştur. Katılımcıların ABD, İngiltere, Polonya, Almanya, Kanada gibi çeşitli coğrafyalardan katkı sundukları, altı farklı ülkeden yirmi katılımcının yer aldığı sempozyum, ritüel evrenine odaklanılan sunumlarla Alevilik çalışmalarının uluslararası boyutunu kanıtlayacak şekilde simultane çeviri eşliğinde iki güne yayılarak altı oturumda gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumun açılış oturumu Prof. Dr. Ali Yaman başkanlığında Prof. Dr. Saffet Sarıkaya'nın (Süleyman Demirel Üniversitesi) “Ahiliğin ve Fütüvvetnâmelerin Alevi Erkânına Kaynaklığına Dair Bazı Değerlendirmeler” adlı sunumuyla başlamıştır. Sarıkaya, Ahilik kurumunun gelişim sürecine bağlı olarak Alevi kültürüne doğrudan etki ettiğini ifade ederek Fütüvvetnamelerin Alevi erkânı bakımından kaynak değerine vurgu yapmıştır. Sonraki sunumda Doç. Dr. Bülent Akın (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi) ve Dr. Öğr. Üyesi İlgar Baharlı (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi) ortaklaşa sundukları “İki Kalenderiye Erkânâmesi ve Alevi Ritüelleri ile Ortaklıkları” adlı bildiriye, bir Kalenderi dervişi tarafından Türkistan'da kaleme alınmış olan “Erbab'üt-Tarik” eserinin yanı sıra Fütüvvetname adlı bir diğer eserden hareketle Alevi ritüelleri ve ortaklıkları ele alınmıştır. Ayrıca Kalenderiliğin Türkmen tasavvufunu derinden etkilediği tarihsel süreçle ortaya konulmuştur. Dr. David Shankland (Kraliyet Antropoloji Enstitüsü), “Alevi Ocak Sistemi ve Köy Araştırmalarının Yansımaları” başlıklı çalışmada, son on yılda Alevi toplulukları üzerine yapılan çalışmaların yoğunluğunu vurgularken Alevilik inanç sistemi açısından köy araştırmalarının önemine değindikten sonra diaspora topluluğunun da dikkate alınması gerekliliğini ifade etmiştir.

Prof. Dr. Ömür Ceylan'ın üstlendiği ikinci oturumun ilk bildirisinde Prof. Dr. Ali Yaman (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi), “Divriği Köylerine Ziyaret: Zayıflayan Geleneksel Alevi Ritüellerine Dair Tanıklıklar” başlıklı bildirisinde, tarihsel olarak yoğun Alevi nüfusunun yaşadığı önemli yerleşim birimlerinden Divriği'de,

geçmişte çok canlı bir Alevi inanç yaşamı söz konusuysen 2022 yılında yapılan saha araştırmalarının gösterdiği üzere ritüel kaybının yaşandığını ifade etmiştir. Ayrıca tanıklıklar çerçevesinde bölgedeki ocak adları, ocak içi veya ocaklar arasındaki bağlantılar, Ocakzadelerin talipleri ziyaretleri, Cem ritüelleri, Hıdır Abdal Sultan, Seyyid Baba, Derviş Muhammed gibi Yol önderlerinin türbelerinin bulunduğu köylere ziyaretler ve kurban ritüelleri, sunumda aktarılan diğer bilgilerdir. Oturumun ikinci sunumu olan “Cem Ritüelinden Aczimendi Zikrine: Alevilikten Aczimendiliğe Çankırı Poşaları” başlıklı bildirisinde Doç. Dr. Mehmet Ersal (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi), Abdal Alevi topluluklarından Poşaları, Çankırı Poşaları özelinde ele almıştır. Genel olarak Artvin, Ardahan, Erzurum, Sivas, Erzincan, Kars ve Çankırı illerine bağlı yerleşim birimlerinde yaşayan Poşaların günümüzde önemli bir kısmının kendini Sünni olarak tanımladığını ifade eden Ersal, Çankırı Poşaları arasında Aczimendiliğin hızla yayılması ile Alevi inanç halkasından kopuşların olduğunu, Alevi inanç sisteminin ritüel evreninden uzun süredir kopuk olarak yaşadıklarını aktarmıştır. Oturumun son bildirisinde Dr. Elif Yıldız Uğurlu (Münster Üniversitesi), “Köyümüz kalmadı! Dinin Çok Yönlü Tercümesi. Alevi İnancının Kent Biçimleri” başlıklı çalışmasında, Alevi toplumunun inançsal yaşam tarzı örneğinden hareketle köy-şehir ilişkisini ele almıştır. Bildiride, Alevi yaşam biçimlerini tanımak için Alevi örgütlenme biçimlerinin kentsel bağlamdaki değişimi sorununa odaklanılması gerektiği aktararak Alevi çevreler ile Alevi örgütü arasındaki ilişkiyi açıklamak için sosyolojik teorik ve metodolojik araçlar ışığında dinin farklı, çoklu çeviri biçimlerinden hareketle yeniden inşasına odaklanılmıştır.

Prof. Dr. Cenk Güray’ın başkanı olduğu üçüncü oturumun ilk sunumunda Doç. Dr. Ayfer Karakaya-Stump (William and Mary Üniversitesi), “Alevi Ritüellerinin Tarihine Dair Bir Kaynak olarak Dedelerin Not Defterleri” adlı bildirisinde, ocaklı ailelerin ellerindeki yazmalar ve belgelerden olan dedelerin özel not defterlerinin tarihî kaynak olarak niteliğini vurgulamış, Alevi ritüellerinin tarihsel gelişimini tespit açısından bu defterlerin önemini tartışmıştır. Oturumun ikinci sunumunda Doç. Dr. Cem Erdem (Adam Mickiewicz Üniversitesi), “Şah Hatâyî Divânı’na İnançsal Ritüeller Bağlamında Bir Bakış” adlı bildirisinde, Hatâyî’nin dini tasavvufi kimliğinin vazgeçilmez bir parçası olan şiirlerin, özellikle Alevi-Bektaşî toplulukları üzerinde etkisini ritüele eşlik eden bir unsur olarak halen sürdürüğünü ifade etmiş, söz konusu şiirleri ritüel boyutlu olarak referansları ile birlikte ele almıştır. Oturumun son sunumunda ise Dr. Öğr. Üyesi İhsan Koluvaçık (Tekirdağ Üniversitesi), “Cismi Var İsmi Yok: Yeşilçam Sinemasında Aleviler ve Alevi Ritüelleri” adlı bildirisinde, sınırlı

sayıda da olsa Aleviliğin ve Alevi ritüellerinin Yeşilçam sinemasında (1955-1980) örtük bir biçimde temsil edilmeye başlandığı savından yola çıkarak filmlerde Aleviliğe ve Alevi ritüellerine ait unsurları betimsel analiz yöntemiyle ele almıştır.

Sempozyumun ikinci gün oturumları, Prof. Dr. Saffet Sarıkaya'nın başkanlığında dördüncü oturumla açılmıştır. Prof. Dr. Cenk Güray (Hacettepe Üniversitesi) "Edvâr'ın Öteki Kıyısı... XIV.-XV. Yüzyıl Osmanlı Dünyasındaki Tekke ve Medrese Düşünce Geleneklerini Müzik Teorisi Kaynakları Üzerinden Yorumlamak" adlı bildirisinde, "edvâr" terimi aracılığıyla isimlendirilen dönemin müzik icrası ve eğitimi ile bağlantı kurabilen müzik teorisi kaynaklarının özellikle "Horasan temelli inanç gelenekleri" açısından tartışarak, günümüz Alevi ve Bektaşî kültürlerinin yansıttığı "inanç-müzik" temelli ibadet sistemlerinin Ortaçağ Osman Anadolu'sundaki kökenleriyle ilişkili bilgiler çerçevesinde değerlendirmiştir. Bir diğer sunumda Dr. Mehmet Yardımcı "Alevi Bektaşî Kültüründe Darnameler ve Dardan İndirme Geleneği" adlı bildirisinde dardan indirme ritüeli hakkında ayrıntılı bilgiler vermiş, Dar-name'den bölümler sunarak orijinal metin üzerinden değerlendirmeler yapmıştır. Oturumun üçüncü ve son sunumunda ise M.A. Kıvılcım Polat Bulmuş (Denizli Pamukkale Üniversitesi), "Cemlerde Kullanılan Ritüel Dilinin On İki Hizmet Değişiminin Söylem Çözümlemesi Üzerinden Değerlendirilmesi" adlı bildirisinde, daha işlevsel sonuçlar vereceği düşüncesinden hareketle dil bilimi merkeze alan bir yaklaşım sergilemiştir. Bildiride, On iki Hizmet değişiminin söylem çözümlemesi yapılmış, ritüel dili çözümleme üzerinden değerlendirilmiştir.

Sempozyumun beşinci oturumu Dr. Öğr. Üyesi İlgar Baharlı'nın başkanlığında, Dr. Öğr. Üyesi Murat Alandağlı'nın (Hakkâri Üniversitesi) "Alevî-Kızılbaş İnanç ve İtikadına Dair Osmanlı Arşiv Belgelerinin Dili (XVI.-XIX. Yüzyıl)" başlıklı sunumuyla başlamıştır. Alandağlı bildirisinde, 17. ve 18. yüzyıla ait belgelerden hareketle imparatorluk merkez ve taşra idarecilerinin Kızılbaş-Alevilerin durumuna, inanç ve itikadî yapılarına ait söylemleri ele almıştır. Oturumun ikinci sunumunda Dr. Mihriban Artan, "XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Mühimme Defterlerine Yansıyan Kızılbaş İbadetlerine Dair Hükümlerin Değerlendirmesi" adlı çalışmasında, 16. yüzyılın ikinci yarısında Divan-ı Hümayun'da alınan kararların yazıldığı Mühimme Defterlerine yansıyan Kızılbaş grupların ibadetlerine dair hükümler çerçevesinde tutumları ve yaptırımları değerlendirmiştir. Oturumun son sunumu ise "Kutsal Mekândan Sanal (Düşünülen) Mekâna: Alevi Ziyaret Kültürünün Dijital Kültüre Yansıması" başlığıyla tarafımca gerçekleştirilmiştir. Bildiride, Başta Hacı Bektaş Veli

Türbesi olmak üzere çeşitli kutsal mekanlardan hareketle dijital kültürü oluşturan sosyal medya ve internet ortamında gerçekleştirilen iletişim ve etkileşimleri ifade eden paylaşımların niteliği ve niceliği ortaya konularak söz konusu sanal mekanların ritüel sürekliliği bağlamındaki işlevselliği, daha bütüncül anlamda kutsal mekan deneyimi üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda, gerçek mekan ile sanal mekân arasında ritüel odaklı bir mukayese yapılmış, Lefebvre'nin “algılanan”, “yaşanan” ve “düşünülen” mekan kavramları kapsamında değerlendirilmiştir.

Doç. Dr. Bülent Akın'ın başkanlığını yaptığı sempozyumun altıncı ve son oturumunun ilk bildirisinde Dr. Bülent Keleş, “Sivas/Zara Habeş Bölgesi Alevi Köylerinde İcra Edilen Cenaze Hizmeti” başlıklı çalışmasıyla Sivas ili Zara ilçesinde Habeş (Abeş) olarak bilinen bölgedeki cenaze hizmetlerine odaklanmıştır. Çalışmada katılımcı gözlem ve görüşme yöntemi kullanılarak fenomenolojik yaklaşım tercih edilmiştir. Oturumun ikinci sunumunda Dr. İskender Korkmaz, “Gaziantep Çepni Alevilerinde Ölü Gömme Ritüelleri” adlı bildirisinde, bir önceki sunumla aynı doğrultuda ölüm geçiş dönemiyle ilgili olarak Gaziantep Çepni Alevilerinin ölüm çevresinde şekillenen ölünün yıkanması ve kefenlenmesi, defin sırasında yapılan işlemler, Kırk lokması, mezar ve mezarlık ziyaretleri incelemiştir. Türk inanç sisteminin temel kodlarından hareketle ele alınan gelenek ve ritüeller çevresinde karşılaştırmalı bir çalışma ortaya koymuştur. Aynı zamanda sempozyumun kapanış bildirisi de olan oturumun son bildirisinde Dr. Seyhan Kayhan Kılıç, “Dini Rutinler, Ritüel İletişim ve Sosyal Dayanıklılık” adlı bildirisinde, Alevi Cem ritüelleri üzerinden rutinleri anlamayı, ritüel iletişimin biçim ve içeriğini yorumlamayı ve toplumsal dayanıklılıkta ritüel rutin ve ritüel iletişimin varlığını tartışmaya açmıştır. Ritüel rutinleri ve iletişimi etkileyen krizlerde ritüel katılımcıları arasındaki hassas ve birbirine bağlı etkileşimin önemine değinmiştir.

Sonuç olarak, çevrim içi ve fizikî oturumlarla gerçekleştirilen sempozyum, sürekliliği ile akademik ortamdaki değerlendirmelerin yanı sıra geniş katılımlar sayesinde konunun ilgili kitlelerce daha iyi anlaşılmasına katkı sunmuş gözükmektedir. Dolayısıyla sempozyum bilgi paylaşımı olmasının yanı sıra farkındalığın oluşturulması noktasında da önemli bir araç olmuştur. Toplumsal bütünleşmeye hizmet edecek diyalog ve entegrasyon süreçleri, kimlikler arası iletişim ve etkileşim sempozyumun yaygın etkileri arasında dikkat çekmektedir. Ayrıca usta-çırak ilişkisi içerisinde gönüllü olarak katkı sunan lisans-lisansüstü öğrenci kadrosunun bir göstergesi olarak akademik gelişime açık yapısıyla akademik çevrelerde kendinden söz ettirmektedir.

Geniş katılım ve ilginin sonucu olarak takdire değer görülen sempozyum, tartışma bölümlerinde dinleyici görüşleri ile geleneği yaşayan ve yaşatan inanç dairesindeki bireylerin kendini aktarma fırsatı bulabildikleri bir platform olmuştur. Nihayetinde sempozyum -bir kez daha- geniş yayılım alanının bir sonucu olarak Alevi ritüelleri araştırmaları konusunda ihtiyaç duyulan geniş bakış açısı ve ritüel bilgisinin yayılımı ve takibi işlevini gerçekleştirmiştir.

**3. ULUSLARARASI
İZMİR ALEVİLİK - BEKTAŞİLİK
GÜNLERİ**

B İ L İ M , S A N A T V E İ C R A

**3rd International Days of
Alevism-Bektashism, Izmir**
Science, Art and Performance
September 16-17-18, 2022

16 - 17 Eylül 2022
(Cuma ve Cumartesi)
10.00 - 18.00
Yer: **Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi**

**3. ULUSLARARASI
ALEVİ RİTÜELLERİ
SEMPOZYUMU**

**3rd International
Symposium on Alevi Rituals**
September 16 - 17, 2022

Sempozyum Program Kitapçığı
Symposium Program Book

 İZMİR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

 TUNC SOYER
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

 aas|sm

 100
İZMİR İN KURTULUŞUNUN
100. YILI

SEMPOZYUM KURULLARI SYMPOSIUM COMMITTEES

ONUR KURULU / HONOR BOARD

Tunç SOYER - İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı
Dr. Haydar Baki DOĞAN - Alevi Vakıflar Federasyonu Başkanı
Mustafa ASLAN - Alevi Bektaşî Federasyonu Başkanı
Mehmet DOĞAN - Seyit Seyfi Ocağı
Güllizar CENGİZ - Alevi-Bektaşî Kültür Enstitüsü Başkanı - Almanya

AKADEMİK KOORDİNATÖR / ACADEMIC COORDINATOR

Doç. Dr. Mehmet ERSAL

DÜZENLEME KURULU / ORGANİZATİON COMMITTEE

Prof. Dr. Ali YAMAN
Doç. Dr. Mehmet ERSAL
Doç. Dr. Bülent AKIN
Dr. Öğr. Üyesi İlgar BAHARLU
Dr. Didem Gülcin ERDEM KÜK
Dr. Fatoş YALÇINKAYA
Dr. Seda GEDİK

SEKRETARYA / SECRETARY

Arş. Gör. Elif ŞAHİN	M.A. Esra ÇAM
Arş. Gör. Erdem AKIN	Cem AKDAĞ
M.A. Ahu Zeynep DUMAN	Senem DEMİRERÖZ
M.A. Ebru UNYUK	Sultan Yıldız GACAR

BİLİM KURULU

SCIENCE COMITTEE

Prof. Dr. Ahmet Yaşar OCAK	Doç. Dr. Zahide AY
Prof. Dr. Ali YAMAN	Dr. Öğr. Üyesi Cemal SALMAN
Prof. Dr. Ayhan EROL	Dr. Öğr. Üyesi Erhan KURTARIR
Prof. Dr. Éva CSÁKÍ	Dr. Öğr. Üyesi İlgar BAHARLU
Prof. Dr. Fuzuli BAYAT	Dr. Öğr. Üyesi İhsan KOLUAÇIK
Prof. Dr. İrene MARKOFF	Dr. Öğr. Üyesi Gülkızılca YÜRÜR
Prof. Dr. Janos SÍPOS	Dr. Öğr. Üyesi Kibar TAŞ
Prof. Dr. Markus DRESSLER	Dr. Öğr. Üyesi Murat ALANDAĞLI
Prof. Dr. Metin EKİCİ	Dr. Mehmet YARDIMCI
Prof. Dr. Nilgün ÇIBLAK COŞKUN	Dr. des. Elif YILDIZLI UĞURLU
Prof. Dr. Ömür CEYLAN	Dr. Bülent KELEŞ
Prof. Dr. Raoul MOTİKA	Dr. David SHANKLAND
Prof. Dr. Robert LANGER	Dr. Didem Gülçin ERDEM KÜK
Prof. Dr. Saffet SARIKAYA	Dr. Fatoş YALÇINKAYA
Prof. Dr. Cenk GÜRAY	Dr. Muhammed Ali SOLTANI
Prof. Dr. Çiğdem BOZ	Dr. Nevena GRAMATİKOVA
Doç. Dr. Ahmet Yılmaz SOYYER	Dr. Mürüvet HARMAN
Doç. Dr. Ayfer KARAKAYA STUMP	Dr. Sara KÜHN
Doç. Dr. Cem ERDEM	Dr. Seyhan KAYHAN KILIÇ
Doç. Dr. Mehmet ERSAL	Dr. İskender KORKMAZ
Doç. Dr. Zeynep Oktay USLU	Dr. Mihriban ARTAN
Doç. Dr. Bülent AKIN	Dr. des. Hıdır TEMEL

SEMPOZYUM PROGRAMI / SYMPOSIUM PROGRAM**16.09.2022 Cuma - 1. Gün***16.09.2022 Friday – First Day***10.00 – 10.05** Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı (*National Anthem*)**10.05 – 10.10** Açılış Gülbangı / *Opening Prayer***10.10 – 10.45** Açılış Konuşmaları / *Opening Speeches***Oturum / Session 1 - 11.00 – 12.30****11.00 – 11.10** Oturum Başkanı / *Chair*

Prof. Dr. Ali YAMAN

11.10 – 11.30 Prof. Dr. Saffet SARIKAYA

Ahılığın ve Fütüvvetnâmelerin Alevî Erkânına

Kaynaklığına Dair Bazı Değerlendirmeler

*Some Evaluations about the Origin of Ahiism and**Futuvvetnâmas to the Alevî Erkan***11.30 – 11.50** Doç. Dr. Bülent AKIN / Dr. Öğr. Üyesi İlgar BAHARLU

İki Kalenderiye Erkânâmesi ve Alevî Ritüelleri ile Ortaklıları

*Two Kalenderiye Erkânâmas and Their Commonalities with Alevî Rituals***11.50 – 12.10** Dr. David SHANKLAND

Reflections the Alevî Ocak System and Village Research

*Alevî Ocak Sistemi ve Köy Araştırmalarının Yansımaları***12.10 – 12.30** Tartışma / *Discussion***12.30-13.30** Öğle Yemeği / *Lunch*

Oturum / Session 2 - 13.30 – 15.00

- 13.30 – 13.40** Oturum Başkanı / Chair
Prof. Dr. Ömür CEYLAN
- 13.40 – 14.00** Prof. Dr. Ali YAMAN
Divriği Köylerine Ziyaret: Zayıflayan Geleneksel Alevi
Ritüellerine Dair Tanıklıklar
*A Visit to Divriği Villages: Testimonies about the Weakening
Traditional Alevi Rituals*
- 14.00 – 14.20** Doç. Dr. Mehmet ERSAL
Cem Ritüelinden Aczimendi Zikrine: Alevilikten
Aczimendiliğe Çankırı Poşaları
*From Cem Ritual to Zikr of Aczimendi: Çankırı Poşas from
Alevism to Aczimendi*
- 14.20 – 14.40** Dr. des. Elif YILDIZLI UĞURLU
"The village no longer exists!" - Multiple translation of
Religion. Forms of Alevi Religiosity in the New Urbanity
*'Köyümüz kalmadı!' Dinin Çok Yönlü Tercümesi. Alevi
İnancının Kentte Biçimleri*
- 14.40 – 15.00** Tartışma / Discussion
- 15.00 – 15.30** Kahve Molası / Coffee Break

Oturum / Session 3 - 15.30 - 17.00

- 15.30 – 15.40** Oturum Başkanı / Chair
Prof. Dr. Cenk GÜRAY
- 15.40 – 16.00** Doç. Dr. Ayfer KARAKAYA-STUMP
Alevi Ritüellerinin Tarihine Dair Bir Kaynak olarak
Dedelerin Not Defterleri
Dedes' Notebooks as a Source for the History of Alevi Rituals

- 16.00 – 16.20 Doç. Dr. Cem ERDEM
Şah Hatâyî Divânı'na İnançsal Ritüeller Bağlamında Bir Bakış
A Look at Shah Hatayi's Divan in the Context of Religious Rituals
- 16.20 – 16.40 Dr. Öğr. Üyesi İhsan KOLUAÇIK
Cismi Var İsmi Yok: Yeşilçam Sinemasında Aleviler ve Alevi Ritüelleri
Only in Name: Alevi and Alevi Rituals in Yeşilçam Cinema
- 16.40 – 17.00 Tartışma / Discussion
Oturumlar Kapanış / End of the Sessions

17.09.2022 Cumartesi - 2. Gün

17.09.2022 Saturday – 2. Day

Oturum / Session 4 - 10.30 – 12.00

- 10.30 – 10.40 Oturum Başkanı / Chair
Prof. Dr. Saffet SARIKAYA
- 10.40 – 11.00 Prof. Dr. Cenk GÜRAY
Edvâr'ın Öteki Kıyısı... XIV.-XV. Yüzyıl Osmanlı
Dünyasındaki Tekke ve Medrese Düşünce Geleneklerini
Müzik Teorisi Kaynakları Üzerinden Yorumlamak
*The Other Side of the "Cycle" Interpreting the Effects of Music
Theory Sources on Schools of Taught among the Sufi Orders
and Madrasas within the XIV.-XV. Century Ottoman World*
- 11.00 – 11.20 Dr. Mehmet YARDIMCI
Alevi Bektaşî Kültüründe Darnameler ve Dardan İndirme
Geleneği
*Alevi Bektashi Culture and the Tradition of "Dardan
İndirme"*

- 11.20 – 11.40** M.A. Kivılcım POLAT BULMUŞ
Cemlerde Kullanılan Ritüel Dilinin On İki Hizmet
Deyişinin Söylem Çözümlemesi Üzerinden
Değerlendirilmesi
*Evaluation of the Ritual Language Used in the Cems
through the Discourse Analysis of the of Twelve Service*
- 11.40 – 12. 00** Tartışma / Discussion
- 12.30-13.30** **Öğle Yemeği / Lunch**
Oturum / Session 5 - 13.30 – 15.00
- 13.30 – 13.40** Oturum Başkanı / Chair
Dr. Öğr. Üyesi İlgar BAHARLU
- 13.40 – 14.00** Dr. Öğr. Üyesi Murat ALANDAĞLI
Alevî-Kızılbaş İnanç ve İtikadına Dair Osmanlı Arşiv
Belgelerinin Dili (XVI.-XIX. Yüzyıl)
*The Language of the Ottoman Archival Documents on the
Alevi-Kizilbash Faith and Creed (XVI.-XIX. Century)*
- 14.00 – 14.20** Dr. Mıhrıban ARTAN
XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Mühimme Defterlerine
Yansıyan Kızılbaş İbadetlerine Dair Hükümlerin
Değerlendirmesi
*Evaluation of the Provisions on the Worship of Qizilbash
Reflected in the Mühimme Registers in the Second Half of the
16th Century*
- 14.20 – 14.40** Arş. Gör. Erdem AKIN
Kutsal Mekândan Sanal (Düşünülen) Mekâna: Alevî
Ziyaret Kültürünün Dijital Kültüre Yansıması
*From Sacred Space to Virtual (Conceived) Space:
Reflection of Alevi Visiting Culture to Digital Culture*
- 14.40 – 15.00** Tartışma / Discussion
- 15.00 – 15.30** **Kahve Molası / Coffee Break**

Oturum / Session 6 - 15.30 – 17.00

- 15.30 – 15.40** Oturum Başkanı / Chair
Doç. Dr. Bülent AKIN
- 15.40 – 16.00** Dr. Bülent KELEŞ
Sivas/Zara Habeş Bölgesi Alevi Köylerinde İcra Edilen
Cenaze Hizmeti
*Funeral Service Performed in the Alevi Villages of the Habeş
Region of Sivas / Zara*
- 16.00 – 16.20** Arş. Gör. Dr. İskender KORKMAZ
Gaziantep Çepni Alevilerinde Ölü Gömme Ritüelleri
Burial Rituals of the Gaziantep Çepni Alevi
- 16.20 – 16.40** Dr. Seyhan KAYHAN KILIÇ
Religious Routines, Ritual Communication and Social
Resilience
Dini Rutinler, Rituel İletişim ve Sosyal Dayanıklılık
- 16.40 – 17.00** Tartışma / Discussion

Oturumlar Kapanış / End of the Sessions

KATILIMCI LİSTESİ / LIST OF PARTICIPANTS

- Prof. Dr. Ali YAMAN - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Cenk GÜRAY - Hacettepe Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Ömür CEYLAN - İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi - Türkiye
- Prof. Dr. Saffet SARIKAYA - Süleyman Demirel Üniversitesi - Türkiye
- Doç. Dr. Ayfer KARAKAYA-STUMP - William and Mary Üniversitesi - ABD
- Doç. Dr. Bülent AKIN - İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi - Türkiye
- Doç. Dr. Cem ERDEM - Adam Mickiewicz Üniversitesi - Polonya
- Doç. Dr. Mehmet ERSAL - İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi - Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi İlgar BAHARLU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi - Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi İhsan KOLUAÇIK - Tekirdağ Üniversitesi - Türkiye
- Dr. Öğr. Üyesi Murat ALANDAĞLI - Hakkari Üniversitesi - Türkiye
- Dr. Bülent KELEŞ - Almanya
- Dr. David SHANKLAND - Kraliyet Antropoloji Enstitüsü- İngiltere
- Dr. des. Elif YILDIZLI UĞURLU - Münster Üniversitesi - Almanya
- Dr. İskender KORKMAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi - Türkiye
- Dr. Mehmet YARDIMCI - Emekli Öğretim Üyesi - Türkiye
- Dr. Mihriban ARTAN - Nevşehir - Türkiye
- Dr. Seyhan KAYHAN-KILIÇ - George Brown College - Kanada
- Arş. Gör. Erdem AKIN - Siirt Üniversitesi - Türkiye
- M.A. Kıvılcım POLAT BULMUŞ - Denizli Üniversitesi - Türkiye

